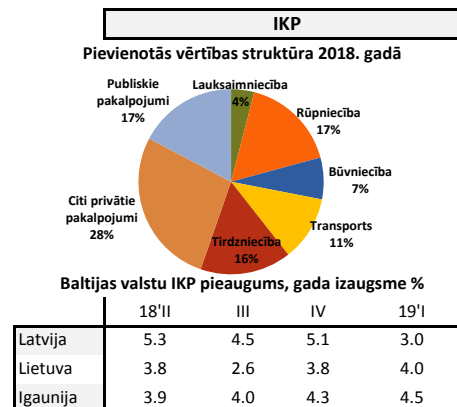
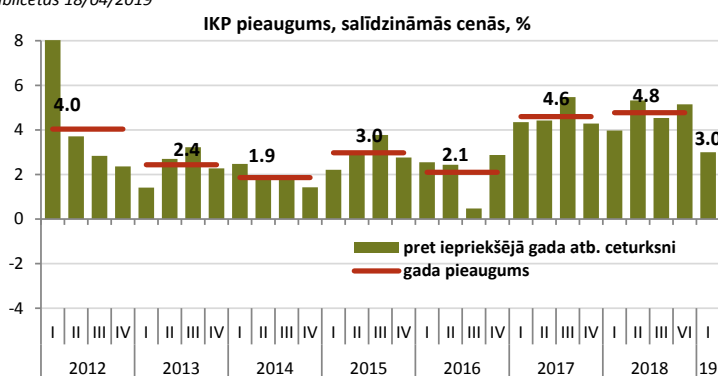

Makroekonomikas un budžeta apskats

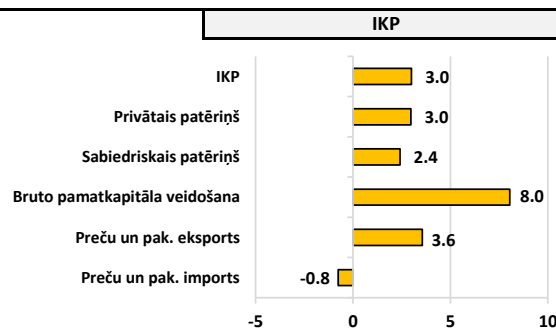
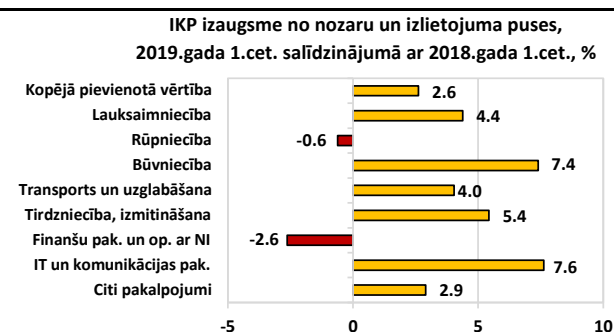
Aprīlis 2019

Galvenie makroekonomiskie rādītāji	2016			Prognozes*	
	2016	2017	2018	2019	2020
Iekšzemes kopprodukts (IKP), milj. eiro	25037.7	27033.1	29523.7	31403.5	33251.0
...pieaugums faktiskajās cenās, %	2.9	8.0	9.2	6.4	5.9
...pieaugums salīdzināmās cenās, %	2.1	4.6	4.8	3.2	3.0
IKP deflators (gads pret gadu), %*	0.9	3.2	4.2	3.1	2.8
Patēriņa cenu indekss (gads pret gadu), %	0.1	2.9	2.5	2.5	2.2
Vidējā bruto mēneša darba samaksa, eiro	859.0	926	1004	1069	1128
...pieaugums faktiskajās cenās, %	5.0	7.9	8.4	6.5	5.5
...pieaugums salīdzināmās cenās, %	4.9	5.0	5.7	3.9	3.2
Nodarbinātība, tūkst. iedzīvotāju	893.3	895.0	909.4	915.5	916.4
...pieaugums, %	-0.3	0.2	1.6	0.5	0.1
Bezdarba līmenis (gada vidējais), %	9.6	8.7	7.4	7.0	6.5
Preču un pakalpojumu eksports, milj. eiro	15017.3	16515.7	17382.2	18535.9	19881.2
...pieaugums salīdzināmās cenās, %	4.4	6.2	1.8	3.2	4.1
Preču un pakalpojumu imports, milj. eiro	14728.3	16491.2	17564.8	19326.7	20947.8
...pieaugums salīdzināmās cenās, %	4.4	8.9	5.1	5.7	5.2

* FM makroekonomisko rādītāju prognozes izstrādātas 2019.gada februārī un aktualizētas 2019.gada aprīlī, ņemot vērā CSP datu korekcijas par IKP, kas tika publicētas 18/04/2019

Latvijas ekonomikas izaugsmē 2019.gada pirmajā ceturksnī palēninājās, iekšzemes kopproduktam (IKP) salīdzinājumā ar iepriekšējā gada pirmo ceturksni palielinoties par 3,0%, kamēr 2018.gadā bija sasniegta 4,8% izaugsmē. Salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni IKP pēc sezonāli un kalendāri izlīdzinātiem datiem samazinājās par 0,1%, uzrādot pirmo kritumu kopš 2015.gada ceturttā ceturkšņa. Ekonomiskās izaugsmes sabremzēšanās saistīta ar mērenāku izaugsmi būvniecības nozarē, kā arī ar krasu ražošanas apjomu kritumu elektroenerģijas un gāzes apgādes nozarē laika apstākļu ietekmē.

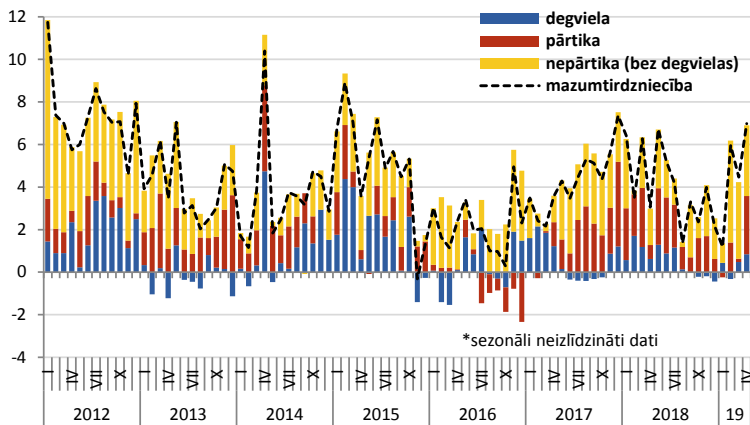

Lielāko devumu Latvijas ekonomikas izaugsmē 2019.gada pirmajā ceturksnī nodrošināja tirdzniecības (+5,4%), apstrādes rūpniecības (+5,0%) un informācijas un komunikācijas pakalpojumu nozares (+7,6%) spēcīgie pieaugumi. Labs kāpums bija arī transporta nozarē (+4,0%) un negaidīti augstu pieaugumu 7,1% apmērā sasniedza finanšu pakalpojumu nozare. Tajā pašā laikā kritums enerģētikas nozarē un nekustamā īpašuma nozarē kopējo ekonomikas izaugsmi pirmajā ceturksnī pazemināja kopumā vairāk nekā par 1,2 procentpunktiem. Arī būvniecības nozares pieaugums šogad ir kļuvis lēnāks (+7,4%), samazinoties no 21,9% pagājušajā gadā un palēninot kopējo Latvijas ekonomikas izaugsmi. No izlietojuma puses būtisks devums ekonomikas izaugsmē 2019.gada pirmajā ceturksnī bija gan privātajam patēriņam, gan investīcijām un eksportam, kamēr sabiedriskā patēriņa pieaugums bija nedaudz lēnāks. Importa apjomi salīdzinājumā ar pagājušā gada attiecīgo ceturksni samazinājās par 0,8%, nodrošinot pozitīvu neto eksporta devumu ekonomikas izaugsmē.

Dati: CSP, Eurostat, LR Finanšu ministrija

Mazumtirdniecības apgrozījuma gada pieaugums pa grupām*, %

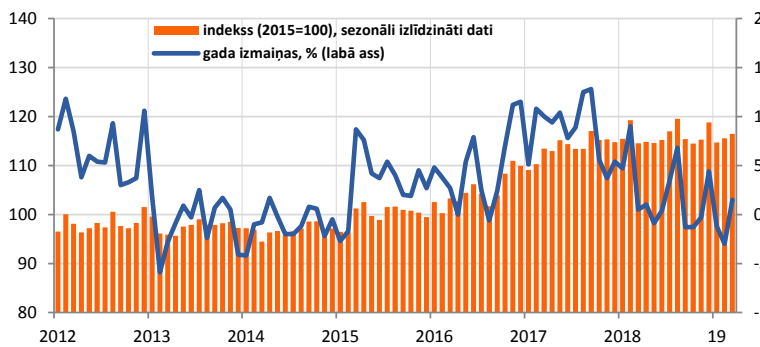
*sezonāli neizlīdzināti dati

Mazumtirdniecība

Apgrozījuma struktūra 2018.g., %	
18	40
42	
Gada pieaugumi, kalend.izl., 2019.g. I-IV	
Kopā +4,6%	Nepārtika(bez degv.) +7,3%
Pārtika 2,5%	Degviela +2,2%

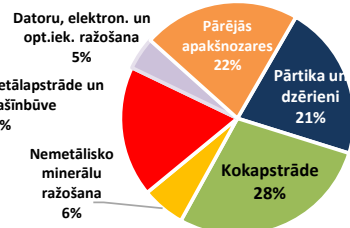
Š.g. aprīlī salīdzinājumā ar pērnā gada aprīli mazumtirdniecības apjomi Latvijā pieauga par 7%, kas ir straujākais mazumtirdniecības apgrozījuma kāpums kopš 2017.gada decembra. Šo pieaugumu nodrošināja gan pārtikas tirdzniecības kāpums par 6,7%, gan straujais nepārtikas preču apgrozījuma pieaugums par 7,2%. Jāatzīmē, ka, atskaitot auto degvielas mazumtirdzniecību, kura gada griezumā palielinājās par 4,9%, nepārtikas preču tirdzniecības pieaugums bija vēl straujāks, sasniedzot 8,1%. Nepārtikas preču tirdzniecības kāpumu aprīlī visvairāk veicināja apgrozījuma pieaugums būvmateriālu tirdzniecībā, turklāt spēcīgs kāpums tika reģistrēts arī mājāsaimniecības elektropreču mazumtirdzniecībā.

Rūpniecības produkcijas izlaides apjoms

Rūpniecība

Apstrādes rūpn. izlaides struktūra 2018. g., %

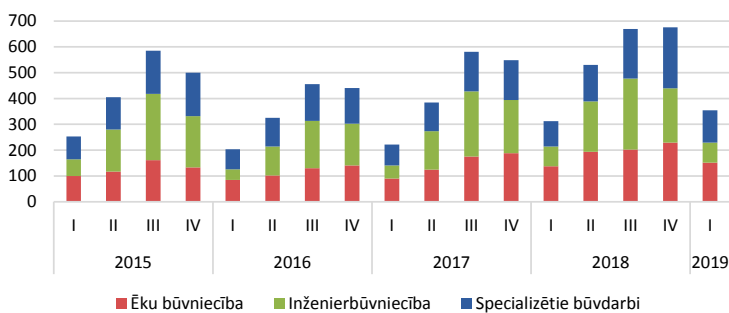

Rūpniecība, g/g, kalend.izl., 2019.g. I-III

Pārtika -2.1%	Gatavie metālizstr. +13.5%
Kokapstrāde +8.0%	Enerģētika -17.3%

Pēc rūpniecības izlaides krituma š.g. pirmajos divos mēnešos, martā Latvijā rūpniecībā tika reģistrēta izaugsme 1,5% apmērā. To noteica ražošanas apjomu pieaugums apstrādes rūpniecībā, kā arī ieguves rūpniecībā, savukārt enerģētikas sektorā turpinājās sarukums, lai gan samazinājuma temps jau bija lēnāks nekā iepriekšējos divos mēnešos. Apstrādes rūpniecības izlaide šā gada martā bija par 4,7% augstāka nekā iepriekšējā gada attiecīgajā mēnešī, un izaugsmi nozarē veicināja vairāku apakšnozaru sniegums, taču lielāko pozitīvo ietekmi radīja izlaides kāpums par 29,7% svārstīgajā iekārtu un ierīču remonta un uzstādīšanas nozarē. Gandrīz tikpat lielu devumu nodrošināja metālapstrādes izaugsme par 17,4%. Spēcīgu pieaugumu uzrādīja arī datoru, elektronisko un optisko iekārtu ražošana, kā arī elektrisko iekārtu ražošana. Tādējādi 2019.gada pirmajā ceturksnī apstrādes rūpniecības izlaide sasniedza kāpumu par 5%, savukārt rūpniecība kopumā šajā periodā uzrādīja nelielu kritumu - par 0,8% gada griezumā.

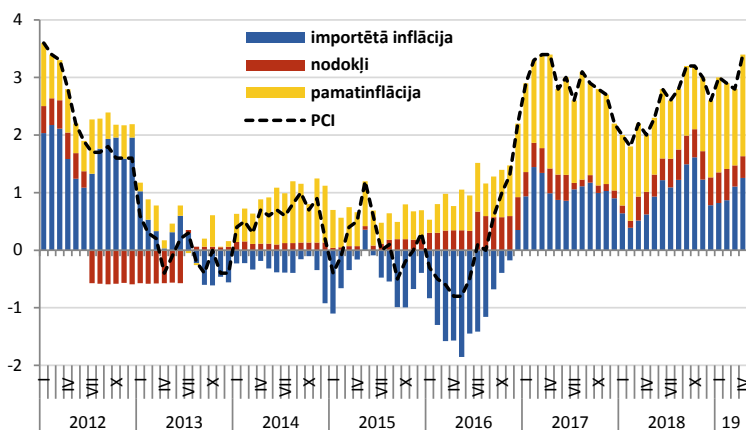
Būvniecības izlaides apjoms faktiskajās cenās, milj. eiro

Būvniecība

Būvniecības sektora izlaide faktiskajās cenās 2019.gada pirmajā ceturksnī salīdzinājumā ar attiecīgo ceturksni pirms gada palielinājās par 13,5%. Tas ir diezgan spēcīgs pieaugums, tomēr ievērojami vājāks nekā pērn, ko noteica iepriekšējā gada augstā bāze. Sektora izaugsmi pirmajā ceturksnī visvairāk noteica specializēto būvdarbu kāpums par 26,5%, īpaši elektroinstalācijas ierīkošana, cauruļvadu uzstādīšana u.c. līdzīgas darbības. Ēku būvniecība pirmajā ceturksnī palielinājās par 10,2%, savukārt inženierbūvniecības kāpums veidoja tikai 2,4%. Š.g. pirmajā ceturksnī izsniegtajās būvļaujās paredzamā platība uzrādīja ievērojamu pieaugumu - par 58,7%, kas liecina par sektora turpmāko izaugsmi.

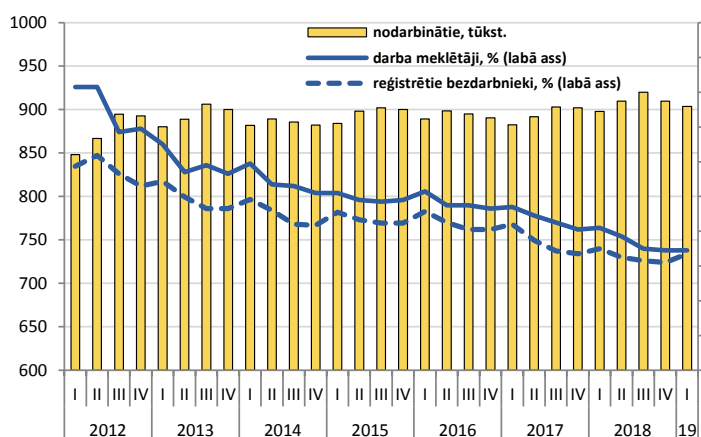
Gada inflācija sadalījumā pa avotiem, %

Inflācija

2019. gada aprīlī vidējais patēriņa cenu līmenis palielinājās par 3,4%, salīdzinot ar pagājušā gada attiecīgo mēnesi, kas ir straujākais cenu kāpums pēdējo divu gadu laikā. Patēriņa cenu kāpuma paātrinājumu, salīdzinot ar š.g. pirmo ceturksni, pamatā noteica straujāks pārtikas, degvielas, kā arī personīgās aprūpes preču un pakalpojumu cenu kāpums. Taču, tāpat kā iepriekšējos š.g. mēnešos, lielāko devumu patēriņa cenu pieaugumā arī aprīlī nodrošināja ar mājokļa uzturēšanu saistīto preču un pakalpojumu cenu kāpums, it īpaši komunālajiem pakalpojumiem. Papildus tam vidējo cenu līmeni paaugstināja augstākas alkohola un tabakas cenas, kā arī restorānu un citu atpūtas pakalpojumu sadārdzinājums. Kopumā š.g. četros mēnešos inflācija Latvijā sasniedza 3%.

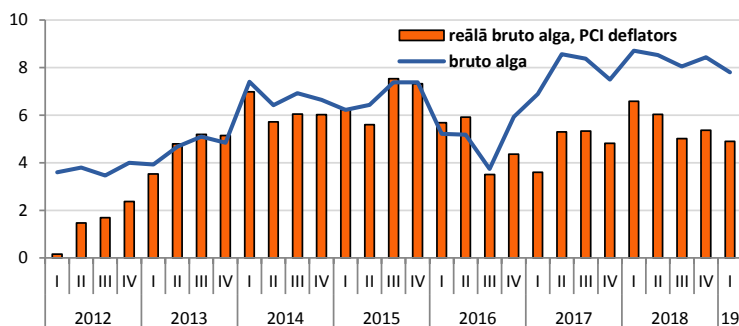
Bezdarba līmenis, % no ekonomiski aktīvajiem iedzīvotājiem

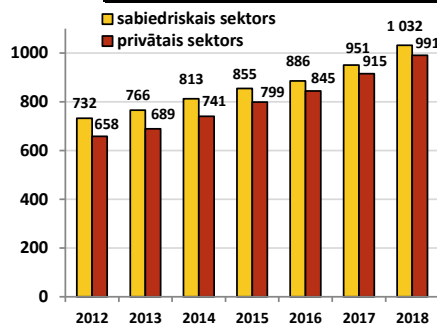
Nodarbinātība

Saglabājoties stabilai ekonomikas izaugsmei, tautsaimniecībā nodarbināto iedzīvotāju skaits 2019.gada pirmajā ceturksnī, salīdzinot ar attiecīgo ceturksni pirms gada, palielinājās par 0,6% līdz 903,4 tūkstošiem. Pieaugums gan bija nedaudz zemāks nekā pērn, kad 2018.gadā kopā nodarbināto skaits bija audzis par 1,6%. Lielākais nodarbināto skaita pieaugums 2018.gadā bija būvniecībā, tirdzniecībā, automobiļu un motociklu remonta nozarē, kā arī administratīvo un apkalpojošo dienestu darbības jomā. Savukārt neliels darba vietu skaita samazinājums bija finanšu pakalpojumu, transporta un energoapgādes nozarēs. Bezdarba līmenis 2019.gada pirmajā ceturksnī, pēc darbaspēka apsekojuma datiem, samazinājās līdz 6,9% un bija par 1,3 procentpunktiem zemāks nekā attiecīgajā ceturksnī pirms gada. Reģistrētā bezdarba līmenis aprīlā beigās bija 6,3% - par 0,4 procentpunktiem zemāks nekā pirms gada. Reģistrēto bezdarbnieku skaits pēdējā gada laikā samazinājies par 6,0% līdz 58,2 tūkstošiem aprīlā beigās.

Algu pieaugums, % pret iepriekšējā gada atbilstošo periodu

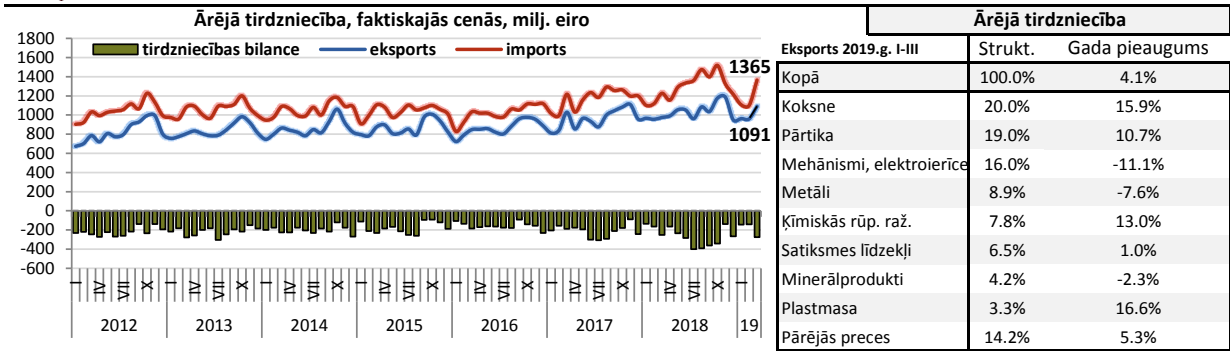

Darba samaksa, euro

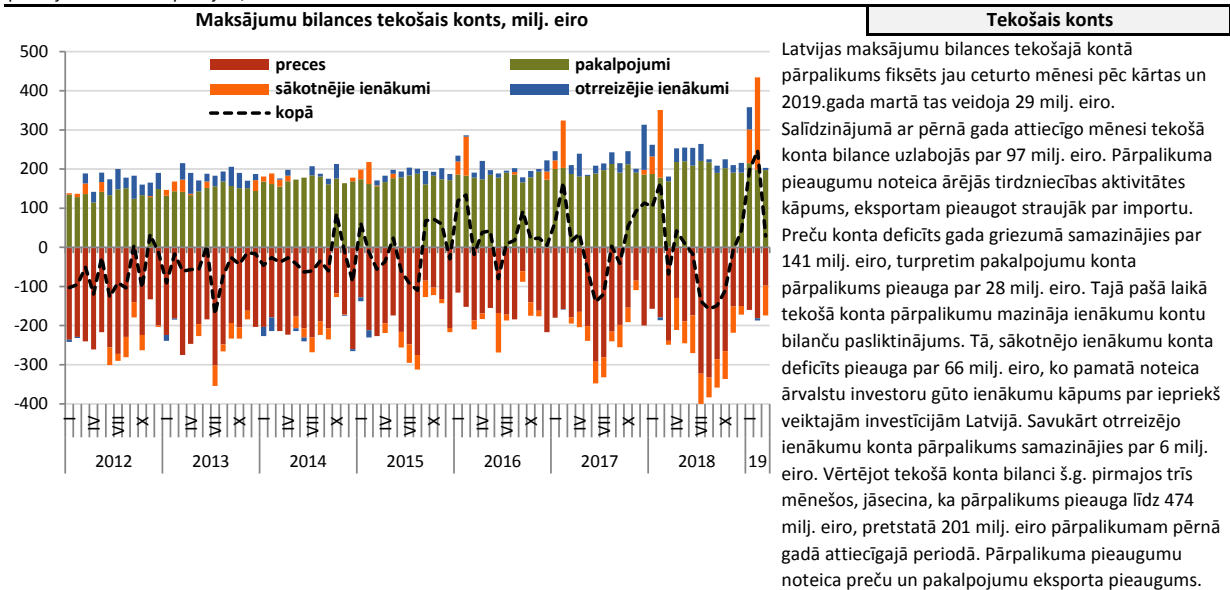

Mēneša vidējā bruto darba samaksa 2019.gada pirmajā ceturksnī, salīdzinot ar attiecīgo ceturksni pirms gada, palielinājās par 7,8% līdz 1036 eiro. Tas bija nedaudz lēnāks kāpums nekā 2018.gadā, kad vidējā darba samaksa bija kāpusi par 8,4%, kad līdzās ekonomikas izaugsmei vidējās darba samaksas kāpumu ietekmēja minimālās algas paaugstinājums par 50 eiro. 2019.gada pirmajā ceturksnī straujāks algu kāpums bija privātajā sektorā, pieaugot par 8,4%, kamēr sabiedriskajā sektorā vidējā alga palielinājās par 6,8%. Līdz ar šo pieaugumu vidējā bruto darba samaksa privātajā sektorā sasniedza 1038 eiro, pirmo reizi pārsniedzot darba samaksu sabiedriskajā sektorā, kur tā pirmajā ceturksnī bija 1035 eiro. Reālā neto darba samaksa 2019.gada pirmajā ceturksnī palielinājās par 4,6%, kas ir lēnāks pieaugums nekā 2018.gadā, kad neto algas pieaugumu vēl papildus veicināja iedzīvotāju ienākuma nodokļa samazinājums.

Dati: CSP, Eurostat, LR Finanšu ministrija, Latvijas Banka

Latvijas preču eksports šā gada martā, salīdzinot ar pagājušā gada martu, palielinājies par 12,0% jeb 117 miljoniem eiro, uzrādot straujāko pieauguma tempu kopš pagājušā gada jūnija. Eksporta pieaugums martā bijis būtiski straujāks nekā iepriekšējos mēnešos, kad eksporta izaugsme jau kopš pagājušā gada vasaras pakāpeniski mazinājās un šā gada pirmajos divos mēnešos eksporta pieaugums jau praktiski bija apstājies. Straujo eksporta pieaugumu martā visvairāk ietekmēja lauksaimniecības un pārtikas preču eksporta kāpums kopumā par 36,9%. Šeit visbūtiskākā ietekme bija graudaugu produktu eksportam. Savukārt, š.g. pirmajā ceturksnī preču eksporta vērtība bija par 4,1% augstāka salīdzinājumā ar pērnā gada attiecīgo periodu. Lielāko devumu preču eksporta izaugsme pirmajā ceturksnī nodrošināja koka un koka izstrādājumu grupa, tās eksporta vērtībai palielinoties par 15,9%. Nozīmīgs eksporta kāpums tāpat ir fiksēts arī lauksaimniecības un pārtikas produktiem, kā arī ķīmiskās rūpniecības ražojumiem, to eksporta vērtībai palielinoties attiecīgi par 10,7% un 13,0%. Tāpat kā eksportam, līdzīga attīstība š.g. pirmajos mēnešos vērojama arī importam. Pēc simboliska pieauguma janvārī un neliela krituma februārī, preču importa vērtība martā uzrādīja visai strauju pieaugumu - par 11,2%. Tādējādi importa kāpums pirmajā ceturksnī kopā bija 3,6%.

Galvenie rādītāji, gada izaugsme (ja nav norādīts citādi)

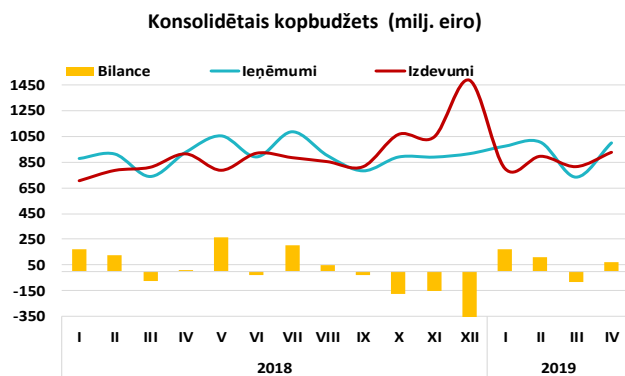
	IV	17'I	II	III	IV	18'I	II	III	IV	19'I
IKP, salīdzināmās cenās, %	2.9	4.3	4.4	5.5	4.3	4.0	5.3	4.5	5.1	3.0
IKP, faktiskās cenās, %	4.9	6.8	8.1	9.3	7.5	7.9	9.5	9.3	9.9	6.9
Inflācija, %	1.5	3.2	3.1	2.9	2.6	2.0	2.4	2.9	2.9	2.9
Vidējā bruto darba samaksa, %	5.9	7.0	8.6	8.3	7.5	8.7	8.4	8.1	8.3	7.8
Reālā alga, PCI deflators, %	4.4	3.8	5.5	5.4	4.9	6.7	6.0	5.2	5.4	4.9
Nodarbināto skaits, %	-1.1	-0.8	-0.8	0.9	1.3	1.8	2.0	1.9	0.8	0.6
Bezdarbs, %	9.3	9.4	8.9	8.5	8.1	8.2	7.7	7.0	6.9	6.9
Produktivitāte, %	4.0	5.1	5.2	4.5	2.9	2.2	3.3	2.6	4.3	2.4
Mazumtirdzniecība, %	2.5	2.7	3.8	5.0	5.8	5.5	5.0	2.9	2.8	3.7
Rūpniecība, %	9.8	8.7	9.2	11.4	4.9	4.5	0.2	3.0	0.9	-0.8
Preču eksports, %	1.9	13.5	8.8	10.4	11.7	8.0	12.5	5.5	5.1	4.1
Preču imports, %	5.6	15.8	13.2	20.6	9.4	6.7	10.4	13.5	10.9	3.6
Tirdzniecības bilance, milj. eiro	-525.8	-548.5	-668.9	-807.6	-509.0	-551.1	-682.4	-1150.5	-748.1	-558.1
Teškoais konts, % no IKP	0.7	4.1	-2.3	-2.2	3.6	3.2	0.5	-5.7	-0.9	n.d.a.

Dati: CSP, Eurostat, LR Finanšu ministrija, Latvijas Banka

	Kopbudžeta ieņēmumi un izdevumi (pēc naudas plūsmas metodoloģijas)				Konsolidētais kopbudžets
	2018.gada I-IV	2019.gada I-IV	2019.g./2018.g.	2019.g./2018.g.	
	izpilde, milj. eiro	izpilde, milj. eiro	izmaiņas, milj. eiro	izmaiņas, %	
KONSOLIDĒTAIS KOPBUDŽĒTS					
Ieņēmumi	3462.9	3718.2	255.3	7.4%	
Izdevumi	3223.0	3445.2	222.2	6.9%	
Finansiālā bilance	239.9	273.0	33.1		
VALSTS KONSOLIDĒTAIS BUDŽĒTS*					
Ieņēmumi	2882.5	3107.9	225.4	7.8%	
Izdevumi	2722.4	2977.1	254.7	9.4%	
Finansiālā bilance	160.1	130.8	-29.3		
Valsts pamatbudžets					
Ieņēmumi	2051.7	2173.1	121.4	5.9%	
Izdevumi	1896.9	2129.4	232.5	12.3%	
Finansiālā bilance	154.8	43.6	-111.1		
Valsts speciālais budžets					
Ieņēmumi	842.5	950.9	108.4	12.9%	
Izdevumi	860.6	900.4	39.8	4.6%	
Finansiālā bilance	-18.1	50.5	68.6		
PAŠVALDĪBU KONSOLIDĒTAIS BUDŽĒTS**					
Ieņēmumi	822.0	935.4	113.4	13.8%	
Izdevumi	742.2	793.2	51.0	6.9%	
Finansiālā bilance	79.9	142.2	62.4		

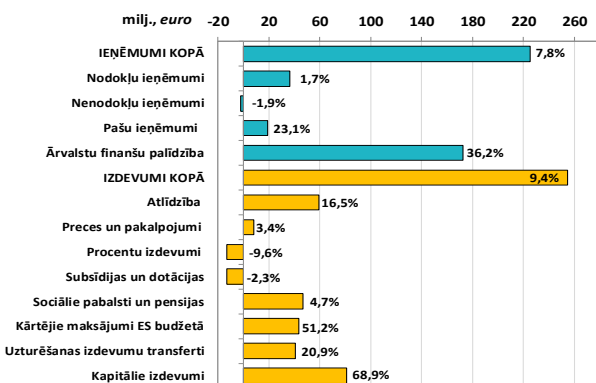
*Ieskaitot atvasinātās publiskās personas un ziedojumus, dāvinājumus

**Ieskaitot ziedojumus un dāvinājumus

Konsolidētajā kopbudžetā šā gada pirmajos četros mēnešos bija 273 milj. eiro pārpalikums, kas ir par 33,1 milj. eiro vairāk kā 2018.gada attiecīgajā periodā. Pārpalikuma pieaugumu pamatā veidoja atmaksas no Eiropas Komisijas (EK), kas saņemtas par Eiropas Reģionālās attīstības fonda un Kohēzijas fonda projektu īstenošanu iepriekšējā gadā. Konsolidētā kopbudžeta ieņēmumi 2019.gada janvārī-aprīlī palielinājās par 255,3 milj. eiro jeb 7,4%, savukārt izdevumu apmērs bija par 222,2 milj. eiro jeb 6,9% lielāks kā pērn. Izdevumi janvārī-aprīlī palielinājušies lēnāk kā ieņēmumi. Ja šā gada pirmajā ceturksnī bija vērojama tendence vairāk pieaugt izdevumiem, tad aprīlī izdevumu pieauguma temps samazinājās. **Valsts konsolidētā budžeta** ieņēmumi šā gada četros mēnešos pieauga par 225,4 milj. eiro jeb 7,8%, tikmēr izdevumi auga par 254,7 milj. eiro jeb 9,4%, salīdzinot ar pērnā gadu. Valsts pamatbudžeta izdevumi četros mēnešos pieauguši par 232,5 milj. eiro jeb 12,3%, kamēr ieņēmumu palielinājums pret pērnā gada pirmajiem četriem mēnešiem bija mērenāks - par 121,4 milj. eiro jeb 5,9%. Pretēja situācija novērojama valsts speciālajā budžetā, kur ieņēmumi kāpuši par 108,4 milj. eiro jeb 12,9%, tikmēr izdevumi pieauga par 39,8 milj. eiro jeb 4,6%. Pārpalikums veidojies visos budžeta līmeņos, ko noteica pieaugums ārvalstu finanšu palīdzības ieņēmumos valsts pamatbudžetā un augsti sociālās apdrošināšanas iemaksu ieņēmumi valsts speciālajā budžetā. Augstāki ieņēmumi (par 113,4 milj. eiro jeb 13,8%) **pašvaldību budžetā** nodrošināja 142,2 milj. eiro pārpalikumu, kas bija par 62,4 milj. eiro augstāks kā pērn četros mēnešos.

Valsts konsolidētā budžeta ieņēmumi un izdevumi 2019.gada I-IV, salīdzinot ar 2018.gada I-IV (izmaiņas milj. eiro un %)

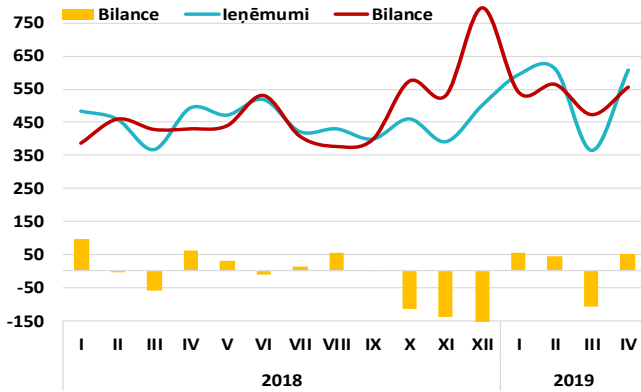
Valsts konsolidētais budžets

2019.gada četros mēnešos valsts konsolidētajā budžetā izveidojās pārpalikums 130,8 milj. eiro apmērā, kas bija par 29,3 milj. eiro mazāk kā 2018.gada attiecīgajā periodā. Valsts konsolidētā budžeta ieņēmumi 2019.gada četros mēnešos sasniedza 3107,9 milj. eiro un, salīdzinot ar 2018.gada atbilstošo periodu, ieņēmumi palielinājušies par 225,4 milj. eiro jeb 7,8%. Lielāko daļu (72%) no tiem veido nodokļu ieņēmumi 2227,9 milj. eiro apmērā, un šā gada četros mēnešos tie pieauga par 36,6 milj. eiro jeb 1,7%. Otru lielāko ieņēmumu pozīciju veidoja ārvalstu finanšu palīdzības ieņēmumi, kas šā gada četros mēnešos, salīdzinot ar 2018.gada attiecīgo periodu, pieauga par 172,5 milj. eiro jeb 36,2%, nodrošinot valsts budžetā ieņēmumus 648,9 milj. eiro apmērā. Valsts budžeta ieņēmumu apmēru uzlaboja iekasēto nodokļu un ne-nodokļu plāna pārpilde, kā arī atmaksu palielināšanās no Eiropas Komisijas par ES struktūrfondu projektu īstenošanu. Nenodokļu ieņēmumi valsts pamatbudžetā saņemti 117,3 milj. eiro apmērā, kas bija 119,3% no plānotā jeb par 19,0 milj. eiro lielāki, ko nodrošināja virsplāna ieņēmumi no dividendēm un Latvijai piešķirto emisijas kvotu izsolīšanas attiecīgi par 17,8 milj. eiro un 4,1 milj. eiro.

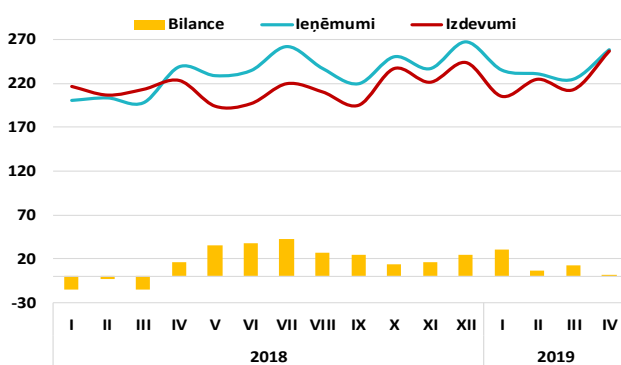

Valsts pamatbudžets (milj. eiro)

Valsts konsolidētais budžets

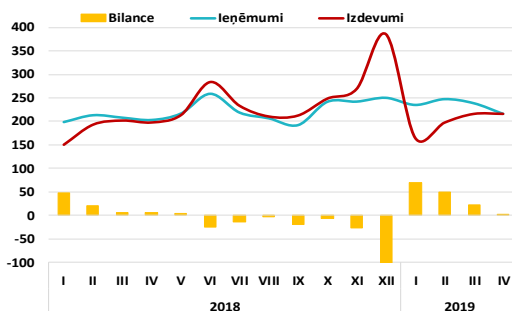
Valsts speciālais budžets (milj. eiro)

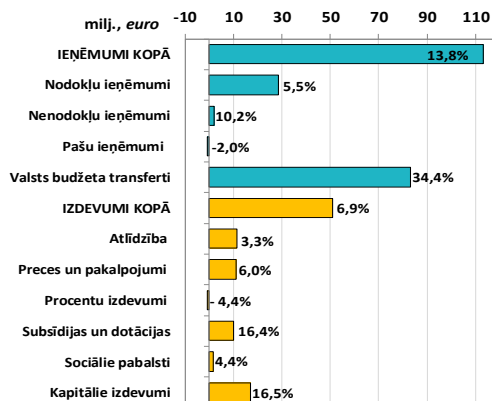
2019.gada četros mēnešos valsts konsolidētā budžeta izdevumi pieauguši par 254,7 milj. eiro jeb 9,4%, salīdzinot ar 2018.gada atbilstošu periodu. Izpildes dati liecina, ka šā gada četros mēnešos valsts pamatbudžeta izdevumi auguši par 12,3%, līdz ar ko pārpalikums izveidojās 43,6 milj. eiro apmērā jeb par 111,1 milj. mazāk nekā pērn četros mēnešos. Izdevumu kāpumu ietekmēja straujāks atlīdzības, transfertu un kapitālo izdevumu pieaugums pret pērnā gadu. Izdevumi atlīdzībai 2019.gada četros mēnešos (352,1 milj. eiro) bija par 51,8 milj. eiro jeb 17,3% augstāki kā pērn attiecīgajā periodā, ko veicināja izdienes pabalstu izmaksa iekšlietu un tieslietu resora amatpersonām ar speciālajām dienesta pakāpēm š.g. janvārī un februārī. Uzturēšanas izdevumu transferti (389,1 milj. eiro) šogad četros mēnešos pieauga par 61,3 milj. eiro jeb 18,7%, salīdzinot ar pērnā gadu. Vairāk nekā puse no transfertiem veikti uz pašvaldībām. Kapitālie izdevumi janvārī-aprīlī pieauguši par 89,4 milj. eiro jeb 81,3%, salīdzinot ar 2018. gada attiecīgo periodu, veidojot 199,5 milj. eiro. Kapitālo izdevumu pieaugums pamatā skaidrojams ar lielākiem izdevumiem Nacionālo bruņoto spēku tehnikas, citu pamatlīdzekļu un infrastruktūras izveidei. Gada sākumā veiktie maksājumi saistībā ar EK pieprasījumu dalībvalstīm iemaksāt aptuveni 30% no visam 2019.gadam paredzētā iemaksu apjoma izskaidro pamatbudžeta izdevumu iemaksām ES budžetā janvārī-aprīlī (127,5 milj. eiro) pieaugumu par 43,2 milj. eiro jeb 51,2%. Jāatzīmē, ka 2019.gadā kopumā tiek prognozēts mērens iemaksu ES budžetā pieaugums. 2019.gada pirmajos četros mēnešos valsts speciālā budžeta pārpalikums bija 50,5 milj. eiro, kas ir par 68,6 milj. eiro vairāk pretstartā pērnā gada četrus mēnešu deficītam (18,1 milj. eiro). Ieņēmumi šogad ievērojami auguši straujāk kā izdevumi, ko ietekmēja vidējās apdrošināšanas iemaksu algas kāpums valstī. 2019.gada četros mēnešos speciālā budžeta izdevumi (900,4 milj. eiro) veikti par 39,8 milj. eiro jeb 4,6% lielākā apmērā nekā 2018.gada attiecīgajā periodā. Izdevumi pensijām (698,5 milj. eiro) pieauga par 16,5 milj. eiro jeb 2,4%, salīdzinot ar pērnā gada janvārī-aprīlī. Savukārt izdevumi pārējiem pabalstiem četros mēnešos veikti 194,5 milj. eiro. apmērā. Izdevumi pabalstiem vairāk ietekmē vidējās apdrošināšanas iemaksu algas pieaugums, tādējādi tie pieauguši par 23,2 milj. eiro jeb 13,5%. Tostarp izceļami slimības pabalsti, kas saistībā ar ievērojamo kāpumu pabalstu saņēmēju skaitā, gan vispārējā saslimšanas gadījumā, gan slimā bērna kopšanas gadījumā, pieauga par 13,6 milj. eiro jeb 22,7%, salīdzinot ar pērnā gada janvārī-aprīlī.

Pašvaldību konsolidētais budžets (milj. eiro)

Pašvaldību konsolidētais budžets

Pašvaldību budžeta ieņēmumi un izdevumi 2019.gada I-IV, salīdzinot ar 2018.gada I-IV (milj. eiro, %)

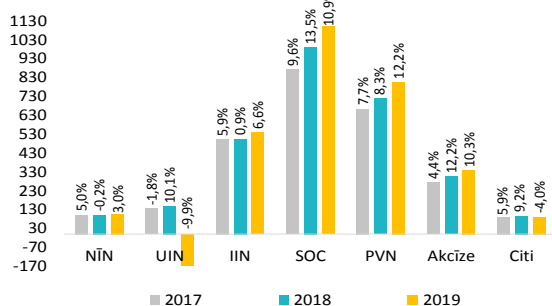
2019.gada janvāris-aprīlis noslēdzies ar 142,2 milj.eiro pārpalikumu pašvaldību budžetā, kas ir par 62,4 milj.eiro vairāk kā pērnā gada attiecīgajā periodā. **Pašvaldību budžeta ieņēmumi** uzrādījuši augstu pieauguma tempu un sasniedza 935,4 milj.eiro, kas ir par 113,4 milj.eiro jeb 13,8% vairāk kā attiecīgajā periodā gadu iepriekš. Būtiskāko pieaugumu 83,1 milj.eiro apmērā nodrošināja valsts budžeta transferti, tostarp ES fondu projektu realizācijai, mērķdotācijām pedagogu darba algas paaugstināšanai, kā arī speciālā dotācija pašvaldībām, kas nodrošinās, ka pašvaldību nodokļu ieņēmumi kopā ar speciālo dotāciju veidos 19,4% no plānotajiem kopbudžeta nodokļu ieņēmumiem, neieskaitot valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas valsts pamatbudžetā veselības aprūpes finansēšanai. Nodokļu ieņēmumi pieauguši par 28,6 milj.eiro jeb 5,5%, kur pieaugums 24,9 milj.eiro apmērā attiecināms uz iedzīvotāja ienākuma nodokļa (IIN) ieņēmumiem. IIN ieņēmumi sasniedza 430,7 milj.eiro. Jāatzīmē, ka IIN ieņēmumu izpildi ietekmē 2018.gadā ar 1.janvārī pieņemtā nodokļu reforma, kuras ietvaros pakāpeniski tiek paaugstināts neapliekamais minimums, atvieglojumi par apgādājamiem un neapliekamais minimums pensionāriem. Sākot ar 2019.gada 1.janvārī neapliekamais minimums sasniedz 230 eiro, atvieglojumi par apgādājamiem 230 eiro un neapliekamais minimums pensionāriem 270 eiro. Nekustamā īpašuma nodokļa ieņēmumi pieauguši par 3,1 milj.eiro. **Pašvaldību budžeta izdevumi** četros mēnešos pieauguši par 51 milj.eiro jeb 6,9% un sasniedza 793,2 milj.eiro. Lielāko pieaugumu nodrošināja kapitālie izdevumi, kas pieauguši par 16,9 milj.eiro jeb 16,5% pateicoties ES fondu investīcijām, kas šā gada pirmajos četros mēnešos pieaugušas par 28,6 milj.eiro. Izdevumi precēm un pakalpojumiem pieauguši par 11,2 milj.eiro jeb 6,0%, kur daļēji pieaugums skaidrojams ar augstākiem izdevumiem remontdarbiem un iestāžu uzturēšanas pakalpojumiem. Būtiski izdevumu pieaugumu nodrošināja izdevumi atalgojumam, kas auguši par 11,4 milj.eiro jeb 3,3%, tostarp pieaugumu nodrošināja arī pedagogu darba algas pārskatīšana ar 2018.gada 1.septembri.

Nodokļu ieņēmumi					
	2018.gada I-IV izpilde, milj. eiro	2019.gada I-IV izpilde, milj. eiro	2019./2018.g. izmaiņas, milj.eiro	2019./2018.g. izmaiņas, (%)	2019.gada izpilde no gada plāna (%)
Kopējie nodokļu ieņēmumi	2874.1	2969.5	95.3	3.3%	102.3%
Kopbudžeta nodokļu ieņēmumi*	2706.8	2771.9	65.2	2.4%	102.6%
Sociālās apdrošināšanas iemaksas:	991.7	1100.1	108.4	10.9%	104.8%
<i>Valsts speciālajā budžetā</i>	765.2	870.3	105.1	13.7%	106.2%
<i>Solidaritātes nodoklis</i>	32.7	0.5	-32.1	x	x
<i>Valsts fondēto pensiju shēmā</i>	167.4	194.0	26.6	15.9%	98.8%
<i>1% veselības finansēšanai pamatbudžetā</i>	26.5	31.8	5.3	20.0%	105.8%
<i>Solidaritātes nodoklis privāto pensiju shēmā</i>	-	3.6	x	x	x
Pievienotās vērtības nodoklis	719.5	807.2	87.7	12.2%	103.1%
ledzīvotāju ienākuma nodoklis:	507.0	540.3	33.2	6.6%	105.9%
<i>Valsts pamatbudžetā</i>	101.2	109.5	8.3	8.2%	107.4%
<i>Pašvaldību pamatbudžetā</i>	405.8	430.7	24.9	6.1%	105.6%
Akcīzes nodoklis	306.2	337.6	31.4	10.3%	101.1%
Uzņēmumu ienākuma nodoklis	149.8	-14.9	-164.7	-9.9%	-87.6%
Nekustamā īpašuma nodoklis	103.1	106.2	3.1	3.0%	94.2%
Pārējie nodokļi	96.8	93.0	-3.8	-4.0%	94.4%

* bez iemaksām valsts fondēto pensiju shēmā

Kopbudžeta nodokļu ieņēmumi 2019.gada četros mēnešos, salīdzinot ar 2018.gada attiecīgo periodu pieauga par 65,2 milj. eiro. Nodokļu ieņēmumi šā gada četros mēnešos pieauga par 2,4%, un, salīdzinot ar pērnā gadu (8,7%), pieaugums ir mērens. Zemāks nodokļu ieņēmumu pieauguma temps skaidrojams ar nodokļu reformas ietvaros veiktajām izmaiņām uzņēmumu ienākuma nodokļa (UIN) maksāšanas kārtībā, kā rezultātā uzņēmumiem nav jāveic avansa maksājumi. Tādējādi izveidojusies situācija, kad no UIN atmaksātā summa šā gada pirmajos četros mēnešos par 14,9 milj. eiro pārsniedz iemaksāto. Pārējās nodokļu kategorijās izpilde ir labāka. 2019.gada janvārī-aprīlī kopbudžetā konstatēts nozīmīgs akcīzes nodokļa ieņēmumu palielinājums, kas pieauga par 31,4 milj. eiro jeb 10,3%, salīdzinot ar 2018.gada attiecīgo pārskata periodu. Ieņēmumu palielinājumu ietekmēja akcīzes preču nodokļu likmju celšana gandrīz visu preču grupām 2018.gada 1.janvārī, martā un jūlijā un 2019.gada 1.martā, kā arī aktīvā tirdzniecība pierobežā un akcīzes preču nelegālās aprites ierobežošana. Darba samaksas un nodarbinātības pieaugums sekmējis kopējo sociālās apdrošināšanas iemaksu (SOC) ieņēmumu palielināšanos par 108,4 milj. eiro jeb 10,9%. Neskatoties uz pērn ieviestajiem nodokļu reformas pasākumiem nevienlīdzības mazināšanai - diferencētā neapliekamā minimuma un atvieglojumu par apgādībā esošu personu palielināšana, kā arī pensionāru neapliekamā minimuma celšana, šā gada četros mēnešos IIN ieņēmumi bija par 33,2 milj. eiro jeb 6,6% augstāki kā pērn pirmajos četros mēnešos.

Nodokļu ieņēmumi pa veidiem I-IV (milj.eiro un % pret iepriekšējo gadu)

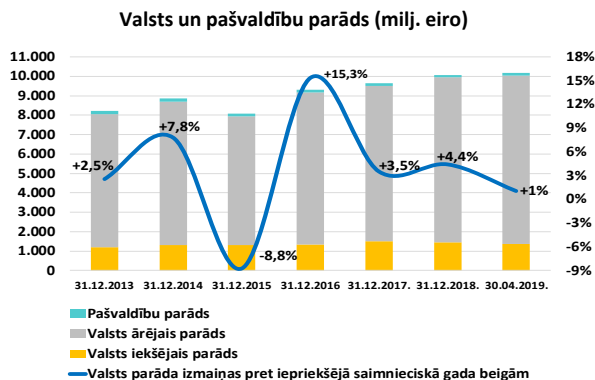

2019.gada četros mēnešos nodokļu ieņēmumu plāns kopbudžetā izpildīts 102,6% apmērā. Virs plāna tika iekasētas SOC iemaksas, IIN, PVN un akcīzes nodoklis, kopumā nodrošinot 70,6 milj. eiro virsplāna ieņēmumus.

Labākus darba spēka nodokļu ieņēmumus nodrošināja gan darba samaksas un nodarbinātības kāpums, gan arī valdības lēmums par pabalstu izmaksu iekšlietu resora amatpersonām ar speciālajam dienesta pakāpēm pēc katriem pieciem nepārtrauktas izdienas gadiem, kas tika veikta šā gada janvārī un februārī.

Stabilais privātā patēriņa līmenis sekmē joprojām augstu pieauguma tempu pievienotās vērtības nodokļa (PVN) un akcīzes nodokļa ieņēmumos. 2019.gada janvāra-aprīļa PVN ieņēmumi bija par 24,4 milj. eiro jeb 3,1% augstāki nekā plānots, bet akcīzes nodokļa ieņēmumi pārsniedza plānu par 3,6 milj. eiro jeb 1,1%. 2019.gada četros mēnešos pievienotās vērtības nodokļa (PVN) ieņēmumi bija par 87,7 milj. eiro jeb 12,2% augstāki, bet akcīzes nodokļa ieņēmumi par 31,4 milj. eiro jeb 10,3% augstāki kā pērn attiecīgajā periodā. IIN ieņēmumi pārsniedza plānu par 30,3 milj. eiro jeb 5,9%.

Valsts un pašvaldību parāds

Valsts un pašvaldību parāda* 2019.gada aprīļa beigās nominālvērtība** bija 10350,7 milj. eiro. Atbilstoši nacionālajai metodoloģijai valsts un pašvaldību parāds, neskatot atvasināto finanšu instrumentu valūtas rezultātu, bija 10174,6 milj. eiro un salīdzinot to ar 2018.gada beigām, parāds ir palielinājies par 103,9 milj. eiro jeb 1 %, kas saistīts ar šā gada janvārī un februārī veikto valsts obligāciju izsoli ar dzēšanas termiņu 2023.gada 2.novembrī.

2019.gada 22. martā, starptautiskā kredītreitingu aģentūra *S&P Global Ratings* paziņoja par Latvijas kredītreitinga apstiprināšanu esošā "A" līmenī ar stabili nākotnes novērtējumu (*outlook*). Kredītreitinga novērtējumu stiprina ekonomikas izaugsme, zemais valsts parāda līmenis, kas ir viens no zemākajiem eirozonā, un īstenotā fiskālā politika, kas rezultējās mērenā budžeta deficītā.

* izslēdzot savstarpējo darījumu atlikumus saimnieciskā perioda beigās

** iekļaujot Valsts kases administrētajiem ārējiem aizņēmumiem un parāda vērtspapīriem piesaistīto atvasināto finanšu instrumentu valūtas rezultātu

Dati: Valsts kase, Valsts ieņēmumu dienests